

MATEMATYKA zadania domowe dla studentów Ekonomii, rok 2016/17

Zestaw opracowała dr inż. Alina Jóźwikowska

PRACA DOMOWA 1 2015/16 EK CIĄGI LICZBOWE

Zad.1

Zbadać monotoniczność ciągu o wyrazie ogólnym

a) $a_n = \frac{n+1}{n^2+1}$ b) $a_n = \frac{(2n)!}{(n!)^2}$ c) $a_n = \frac{(-1)^n}{n}$.

zad.2 Wykazać ograniczoność ciągu o wyrazie ogólnym

a) $a_n = \frac{(-1)^n}{n}$ b) $a_n = \sqrt{n^2+2n} - n$

Zad.3 Obliczyć granicę ciągu o wyrazie ogólnym.

1) $a_n = 2n^4 - n^3$ 2) $a_n = 2\sqrt{n} - n$ 3) $a_n = \frac{2n^3}{n^2+4n}$
4) $a_n = \frac{(1-3n)(n-1)}{n^2-2n+1}$ 5) $a_n = \left(\frac{2n+1}{n+3}\right)^4$ 6) $a_n = \sqrt{n^2+2} + \sqrt{n}$
7) $a_n = \sqrt{n^2+2n} - n$ 8) $a_n = \sqrt{3n} - \sqrt{3n+1}$ 9) $a_n = \sqrt{n+2} - \sqrt{2n+3}$
10) $a_n = \frac{1}{\sqrt{n^2+n} - \sqrt{n^2-2n}}$ 11) $a_n = \frac{(-4)^n}{3^{n+1}}$ 12) $a_n = \frac{(-1)^n + 3^n}{2^n}$
13) $a_n = \frac{5^n}{3^n + 2^{2n}}$ 14) $a_n = \frac{4 \cdot 3^{n+1} + 2 \cdot 4^n}{5 \cdot 2^n + 4^{n+2}}$ 15) $a_n = \frac{\sqrt[n]{n}}{n+1}$ 16) $a_n = \sqrt[n]{3^{n+1} \cdot 2^n \cdot n^4}$.

Zad.4 Obliczyć granicę ciągu o wyrazie ogólnym

1) $a_n = \left(\frac{n+1}{3n+2}\right)^{2n}$ 2) $a_n = \left(\frac{4n+1}{3n+2}\right)^{2n}$ 3) $a_n = \left(1 - \frac{1}{3n^2}\right)^{6n^2}$
4) $a_n = \left(1 + \frac{4}{3\sqrt{n}}\right)^{\frac{\sqrt{n}}{2}}$ 5) $a_n = \left(\frac{n}{n+2}\right)^{n-3}$ 6) $a_n = \left(\frac{2n+1}{2n-3}\right)^{2n}$
7) $a_n = \left(\frac{n^2+3}{n^2+1}\right)^{2n^2+5}$ 8) $a_n = \left(1 + \frac{3}{2n+3}\right)^{\frac{n}{3}}$

odp:

zad.1 a) malejący,   b) rosnący   c) niemonotoniczny

zad.2 na przykład a) $-1 \leq \frac{(-1)^n}{n} \leq 1$;   b) $0 \leq \sqrt{n^2+2n} - n \leq 2$

zad.3 1) ∞ , 2) $-\infty$; 3) ∞ ; 4) -3 ; 5) 16; 6) ∞ ; 7) 1; 8) 0; 9) $-\infty$; 10) $\frac{2}{3}$; 11) nie istnieje; 12) ∞ ; 13) ∞ ;
14) $1/8$; 15) 0; 16) 6.

zad.4 1) 0; 2) ∞ ; 3) e^{-2} ; 4) $e^{\frac{2}{3}} = \sqrt[3]{e^2}$; 5) e^{-2} ; 6) e^4 ; 7) e^4 ; 8) $\sqrt{e}$.

PRACA DOMOWA 2 2015/16EK CIĄGI LICZBOWE**Zad.1** Obliczyć granicę ciągu o wyrazie ogólnym

1) $a_n = \sqrt[n]{2 \cdot 3^n + 4 \cdot 7^n}$,   2) $a_n = \sqrt[n]{\left(\frac{2}{3}\right)^{2n} + \left(\frac{1}{4}\right)^{n+1}}$,   3) $a_n = \sqrt[n]{2n + \frac{(-1)^n}{n}}$,

4) $a_n = \sqrt[n]{2n + \sin n}$,   5) $a_n = \sqrt[n]{n^{(-1)^n}}$ 6) $a_n = \frac{1+2+3+\dots+n}{(n+1)^3}$,

7) $a_n = \frac{1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \dots + \frac{1}{2^n}}{\frac{1}{3} + \frac{1}{9} + \dots + \frac{1}{3^n}}$,   8) $a_n = \frac{(n+2)! + (n+1)!}{(n+3)!}$,   9) $a_n = \left(\frac{n^2+1}{n^2}\right)^{\binom{n}{2}}$ $n \geq 2$,

10) $\sqrt{n}(\sqrt{n+4} - \sqrt{n})$.

Zad.2 (z kalkulatorem)

Bank oferuje lokaty A, B, C.

Na lokacie A oprocentowanie roczne wynosi 2% a kapitalizacja co rok.

Na lokacie B oprocentowanie roczne wynosi 1,92% a kapitalizacja raz na pół roku.

Na lokacie C oprocentowanie roczne wynosi 1,84% a kapitalizacja co miesiąc.

Obliczyć roczne czynniki oprocentowujące dla poszczególnych lokat.

Która z lokat oferuje najkorzystniejsze warunki oszczędzanie w okresie 4-let?

Odp:**Zad.1**

Wsk. 1-5 zastosować tw. o trzech ciągach

przypomnieć wzory na sumę n początkowych wyrazów ciągu arytmetycznego i geometrycznego.

1) 7;   2) $\frac{4}{9}$;   3) 1;   4) 1;   5) 1   6) 0;   7) 4;   8) 0;   9) $\sqrt{e}$;   10) 2.

Zad.2

A 1,02, B 1,01929,   C 1,01856. Lokata A.

PRACA DOMOWA 3 2015/16EK

zad.1 zadanie powtórzeniowe ze szkoły średniej

Sporządzić wykresy funkcji, określić ich dziedziny i zbiory wartości.

a) $f(x) = 3^{-x+2} - 1$, b) $f(x) = \frac{3-x}{4+x}$, c) $f(x) = \log_{10}|x|$, d) $f(x) = \log_{\frac{1}{4}}(-x)$, e) $f(x) = 1 - |x - x^2|$.

Na podstawie wykresu funkcji umieć określić jej własności (różnowartościowość, ograniczoność, monotoniczność, parzystość, nieparzystość).

zad.2 Podać wzór i dziedzinę funkcji złożonych $g \circ h$ oraz $h \circ g$, jeżeli

a) $h(x) = \log_{10} x$, $g(x) = \frac{x+1}{x}$,

b) $h(x) = \pi x$, $g(x) = \sin x$,

c) $h(x) = \frac{1}{x^2}$, $g(x) = 3^x$.

zad.3 Wyznaczyć wzór, dziedzinę i zbiór wartości funkcji odwrotnych do funkcji

a) $f(x) = \sqrt{2x+16}$, b) $f(x) = 1 - \left(\frac{2}{3}\right)^x$, c) $f(x) = 1 + \log_2(x+3)$.

Naszkić wykresy funkcji f, f^{-1} w jednym układzie współrzędnych.

Zad.4 Obliczyć podane granice. Wyniki zilustrować graficznie. Wyciągnąć wnioski o asymptotach funkcji

$f(x) = e^{\frac{1}{x}}$

a) $\lim_{x \rightarrow 0^-} e^{\frac{1}{x}}$, b) $\lim_{x \rightarrow 0^+} e^{\frac{1}{x}}$, c) $\lim_{x \rightarrow -\infty} e^{\frac{1}{x}}$, d) $\lim_{x \rightarrow +\infty} e^{\frac{1}{x}}$.

Zad.5 Wyznaczyć asymptoty funkcji $f(x) = \log_{10}\left(\frac{x-1}{x+1}\right)$. Podać interpretację geometryczną obliczonych granic.

Zad.6 Obliczyć granice. Wyniki zilustrować graficznie.

a) $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x}{\ln x}$ b) $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln x}{\sqrt{x}}$.

odpowiedzi

zad.2

a) $f(x) = g[h(x)] = \frac{\log_{10} x + 1}{\log_{10} x}$; $D_f = (0, 1) \cup (1, \infty)$; $t(x) = h[g(x)] = \log_{10} \frac{x+1}{x}$ $D_t = (-\infty, -1) \cup (0, \infty)$

b) $f(x) = g[h(x)] = \sin \pi x$; $D_f = \mathbb{R}$; $t(x) = h[g(x)] = \pi \sin x$ $D_t = \mathbb{R}$

c) $f(x) = g[h(x)] = 3^{\frac{1}{x^2}}$; $D_f = \mathbb{R} \setminus \{0\}$; $t(x) = h[g(x)] = \frac{1}{(3^x)^2} = \frac{1}{9^x}$, $D_t = \mathbb{R}$

zad.3 a) $f^{-1}(x) = \frac{1}{2}(x^2 - 16)$ $D_{f^{-1}} = \langle 0, \infty \rangle$, $W_{f^{-1}} = \langle -8, +\infty \rangle$;

b) $f^{-1}(x) = \log_{2/3}(1-x)$, $D_{f^{-1}} = (-\infty, 1)$ $W_{f^{-1}} = \mathbb{R}$;

c) $f^{-1}(x) = 2^{x-1} - 3$ $D_{f^{-1}} = \mathbb{R}$, $W_{f^{-1}} = (-3, +\infty)$

Zad.4 a) 0, b) $+\infty$, c) 1, d) 1 asymptota pozioma $y = 1$, asymptota pionowa prawostronna $x = 0$.

Zad.5 asymptota pozioma $y = 0$, asymptota pionowa lewostronna $x = -1$. asymptota pionowa prawostronna $x = 1$

Zad.6 a) 0, b) $-\infty$.

PRACA DOMOWA 4 2015/16 EK CIĄGŁOŚĆ FUNKCJI

Zad.1

Dla podanych funkcji złożonych wyznaczyć dziedzinę oraz wzory funkcji elementarnych, z których złożona jest dana funkcja

$$\text{a) } f(x) = 2\sqrt{\frac{x^3}{1-x^2}} \quad \text{b) } f(x) = 2\log_2^3(4-\sqrt{x}) \quad \text{c) } f(x) = \arcsin \frac{2x}{x^2+1}$$

Zad.2

Dobrać wartości parametru a , tak aby funkcja była ciągła w swojej dziedzinie. Wykonać jej wykres.

$$f(x) = \begin{cases} \sqrt{x+4} & \text{dla } x \geq -3 \\ -\frac{1}{2}x + a & \text{dla } x < -3 \end{cases}$$

Zad.3 Wyznaczyć, o ile jest to możliwe, wartość stałej a tak, aby funkcja była ciągła

$$f(x) = \begin{cases} \operatorname{arctg} \frac{1}{x-1} & \text{dla } x \neq 1 \\ a & \text{dla } x = 1 \end{cases}$$

Zad.4 Dobrać wartości parametrów b, c , aby otrzymać funkcję ciągłą w $\mathbb{R}$

$$f(x) = \begin{cases} |x^3 - 1| & \text{dla } x \leq -1 \vee x \geq 1 \\ c - bx - x^2 & \text{dla } -1 < x < 1 \end{cases} \text{ . Dla dobranych parametrów naszkicować wykres tej funkcji.}$$

ZASTOSOWANIE WŁASNOŚCI DARBOUX

Zad.5 $f(x) = \log_{\sqrt{2}} \frac{x+1}{x-2} - \sqrt{x}$. Korzystając z własności Darboux rozstrzygnąć, czy równanie $f(x) = 0$ ma rozwiązanie należące do przedziału $(3,5)$.

Zad.6

Uzasadnić, że funkcja $f(x) = \arccos \frac{1-2x}{x+2}$ w przedziale $\left(0, \frac{1}{2}\right)$ przyjmuje wartość $w = \sqrt{2}$.

Zad.7 a) Czy istnieje $x \in (0,1)$ takie, że $2^{\sqrt{x}} = 4x$?

b) Czy istnieje $x \in \left(\frac{1}{4}, \frac{1}{2}\right)$ takie, że $2^{\sqrt{x}} = 4x$?

Zad.8

Wykazać, że wielomian $w(x) = x^3 - 3x^2 + 3x + 1$ ma pierwiastek w przedziale $(-1,0)$.

Wyznaczyć przedział o długości $\frac{1}{4}$, w którym znajduje się ten pierwiastek.

Zad.9

Wyznaczyć przedziały o długości co najwyżej $\frac{1}{2}$, w których znajdują się pierwiastki równań

$$\text{a) } x^5 + 5x^3 + 1 = 0 \quad \text{b) } x^4 - 4x^3 + x^2 - 3 = 0.$$

odpowiedzi

zad.1

$$\text{a) } t(x) = \frac{x^3}{1-x^2}, \quad g(x) = \sqrt{x}, \quad h(x) = 2^x, \quad f = h \circ g \circ t \quad D_f = (-\infty, 1) \cup \langle 0, 1 \rangle$$

$$\text{b) } t(x) = 4 - \sqrt{x}, \quad g(x) = \log_2 x, \quad h(x) = 2x^3 \quad f = h \circ g \circ t \quad D_f = \langle 0, 16 \rangle$$

$$\text{c) } g(x) = \frac{x}{x^2+1}, \quad h(x) = \arcsin x, \quad f = h \circ g \quad D_f = \mathbb{R}$$

Funkcję nazywamy *wymierną*, jeżeli można ją przedstawić w postaci ilorazu dwóch wielomianów. Funkcje t z przykładu a) oraz g z przykładu c) to funkcje wymierne.

$$\text{Zad.2 } a = \frac{5}{2}$$

Zad.3 $\lim_{x \rightarrow 1} f(x)$ nie istnieje, (różne są granice jednostronne w punkcie 1), zatem nie da się wyznaczyć takiego a , by funkcja była ciągła.

$$\text{Zad.4 } b = 1, \quad c = 2.$$

Zad.5 istnieje $x_0 \in (3,5)$, takie, że $f(x_0) = 0$.

Zad.6 Dziedzina przedział $\left(\frac{1}{3}, 3\right)$, $f(0) = \frac{\pi}{3}$, $f\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{\pi}{2}$, $\sqrt{2} \in \left(\frac{\pi}{3}, \frac{\pi}{2}\right)$.

Zad.7 a) tak, b) tak.

Zad.8 $\left(-\frac{1}{2}, -\frac{1}{4}\right)$.

Zad.9 a) $\left(-1, -\frac{1}{2}\right)$ b) $\left(-1, -\frac{1}{2}\right); \left(3\frac{1}{2}, 4\right)$.

PRACA DOMOWA 5 OBLICZANIE POCHODNYCH 2015/16

Zad.1

Obliczyć iloraz różnicowy funkcji $f(x) = \frac{1}{x^2}$ w punkcie $x_0 = 2$, dla przyrostu argumentu $\Delta x = -\frac{1}{2}$.

Podać interpretację geometryczną.

Obliczyć z definicji pochodną funkcji $f(x) = \frac{1}{x^2}$ w punkcie $x_0 = 2$. Podać interpretację geometryczną.

Zad.2

 Obliczyć z definicji pochodną funkcji

- a) $f(x) = \sqrt{4x+1}$ w punkcie $x_0 = 2$,   b) $f(x) = x^4$ w punkcie $x_0 \in R$,
c) $f(x) = \frac{1}{\sqrt{x}}$ w punkcie $x_0 > 0$,   d) $f(x) = \frac{1}{1-x}$ w punkcie $x_0 = 3$.

Zad.3

 Napisać równanie stycznej do wykresu funkcji

- a) $f(x) = \cos x$ w punkcie o odciętej $x_0 = \frac{\pi}{2}$,
b) $f(x) = \ln x$ w punkcie o odciętej $x_0 = 1$,
c) $f(x) = x^3$ w punkcie o odciętej $x_0 = 0$,
d) $f(x) = \arcsin x$ w punkcie o odciętej $x_0 = 0$.

Naszkieować wykres funkcji i tę styczną.

Zad.4

 Obliczyć pierwszą pochodną funkcji stosując reguły różniczkowania

- 1) $f(x) = 3x^5 - 2x^3 + 4x^2 - 8x + 2$,   2) $f(x) = x\sqrt{x} + \sqrt[5]{x^2}$,   3) $f(x) = \frac{1}{x^3\sqrt{x^2}}$,
4) $f(x) = \sqrt{x} \log x$,   5) $f(x) = x^3 \cos x$,   6) $f(x) = 2^x \sin x$,
7) $f(x) = \frac{x^3 + 1}{2x - 3}$,   8) $f(x) = \frac{\sqrt{x}}{\ln x}$,   9) $f(x) = \ln x + \frac{1}{\ln x}$.

Zad.5

 Obliczyć pierwszą pochodną funkcji (funkcje złożone)

1. $f(u) = u \arcsin \sqrt{u}$,   2. $f(w) = \log_3 \left(w + \frac{2}{w} \right)$,   3. $f(t) = \frac{1}{\operatorname{tg}^2 t}$,
4. $f(x) = 3x \cdot 10^{\sin 3x}$,   5. $f(u) = \frac{e^{-u^2}}{u^2}$,   6. $f(x) = \operatorname{arctg} \sqrt{\frac{1-x}{1+x}}$,
7. $f(t) = \cos^2 t \cdot \sin t^2$,   8. $f(x) = (\ln x)^3 - 3 \ln x$,   9. $f(x) = x^2 e^{\frac{1}{x}}$,
10. $f(x) = x^3 e^{-4x}$,   11. $f(x) = x\sqrt{4x-x^2}$,   12. $f(x) = \operatorname{arctg} \frac{1}{x}$.

Zad.6 Obliczyć przybliżoną wartość wyrażeń zastępując przyrost odpowiednio dobranej funkcji jej różniczką zupełną

- a) $\ln 0,99$ b) $e^{0,03}$ c) $\arcsin 0,51$.

ODPOWIEDZI

Zad.1 $\frac{\Delta f}{\Delta x} = \frac{f\left(\frac{3}{2}\right) - f(2)}{-\frac{1}{2}} = -\frac{7}{18}$, $f'(2) = -\frac{1}{4}$.

Zad.2 a) $\frac{2}{3}$,   **b)** $f'(x_0) = 4x_0^3$,   **c)** $f'(x_0) = -\frac{1}{2x_0\sqrt{x_0}}$,   **d)** $f'(x) = \frac{1}{4}$.

Zad.3 a) $y = \frac{\pi}{2} - x$ **b)** $y = x - 1$,   **c)** $y = 0$,   **d)** $y = x$.

Zad.4

2) $f'(x) = \frac{3}{2} \sqrt{x} + \frac{2}{5\sqrt{x^3}}$,

3) $f'(x) = \frac{5}{3x^2 \sqrt[3]{x^2}}$,

4) $f'(x) = \frac{\ln 10 \cdot \log x + 2}{2 \ln 10 \sqrt{x}}$,

5) $f'(x) = x^2(3 \cos x - x \sin x)$,

6) $f'(x) = 2^x(\ln 2 \sin x + \cos x)$,

7) $f'(x) = \frac{4x^3 - 9x^2 - 2}{(2x - 3)^2}$,

8) $f'(x) = \frac{\ln x - 2}{2\sqrt{x}(\ln x)^2}$,

9) $f'(x) = \frac{(\ln x)^2 - 1}{x(\ln x)^2}$.

Zad.5

1. $f'(u) = \arcsin \sqrt{u} + \frac{\sqrt{u}}{2\sqrt{1-u}}$,

2. $f'(w) = \frac{1}{\ln 3} \frac{w^2 - 2}{(w^2 + 2)w}$

3. $f'(t) = \frac{-2 \cos t}{\sin^3 t}$,

4. $f'(x) = 3 \cdot 10^{\sin 3x} (1 + 3 \ln 10 \cdot x \cdot \cos 3x)$

5. $f'(u) = -2e^{-u^2} \frac{u^2 + 1}{u^3}$,

6. $f'(x) = \frac{-1}{2\sqrt{1-x^2}}$,

7. $f'(t) = 2 \cos t (t \cos t \cos^2 t - \sin t \sin^2 t)$,

8. $f'(x) = 3 \frac{\ln^2 x - 1}{x}$,

9. $f'(x) = e^{\frac{1}{x}} (2x - 1)$, 10.

$f'(x) = e^{-4x} x^2 (3 - 4x)$,

11. $f'(x) = \frac{2x(3-x)}{\sqrt{4x-x^2}}$,

12. $f'(x) = \frac{-1}{1+x^2}$.

Zad.6

a) $\frac{-1}{100}$

b) $\frac{103}{100}$

c) $\frac{\pi}{6} + \frac{1}{50\sqrt{3}}$.

PRACA DOMOWA 6 EK 2015/16

Zad. 1 Wyznaczyć dziedzinę, przedziały monotoniczności oraz ekstrema funkcji

1. $f(x) = \sqrt{x}(\ln x)^2$ 2. $f(x) = x \ln^3 x$ 3. $f(x) = -\ln^3 x + 3 \ln x$

4. $f(x) = \frac{x}{\sqrt{\ln x}}$ 5. $f(x) = e^{\frac{x}{x-1}}$ 6. $f(x) = x\sqrt{4x-x^2}$

7. $f(x) = e^{\frac{1}{x^2(x+1)}}$ 8. $f(x) = \frac{1}{x} e^{\frac{1}{x}}$ 9. $f(x) = e^{-2(x-1)^2}$

Zad.2 Wyznaczyć najmniejszą i największą wartość funkcji f w podanym przedziale

a) $f(x) = \sqrt{x}(\ln x)^2$ w przedziale $\langle e^{-2}, e \rangle$

b) $f(x) = -\ln^3 x + 3 \ln x$ w przedziale $\langle \frac{1}{e}, e^2 \rangle$

c) $f(x) = \frac{1}{x} e^{\frac{1}{x}}$ w przedziale $\langle -2, -\frac{1}{4} \rangle$.

Uwaga. Pochodne funkcji obliczone w zadaniu 1.

Zad.3

Koszt wykonania prac w firmie jest funkcją liczby x zatrudnionych osób $k(x) = 0,4x^2 - 20 \ln x + 100$.

Przy jakiej liczbie pracowników koszt wykonania prac jest najmniejszy i ile on wynosi?

Zad.4

Miesięczna sprzedaż S (w tys. sztuk) pewnego towaru wyraża się wzorem $S(t) = \frac{100t}{t^2 + 25}$, gdzie t oznacza liczbę miesięcy, która upłynęła od rozpoczęcia sprzedaży. Po ilu miesiącach sprzedaż osiągnie największą wartość? Ile tys. sztuk wyniesie największa wartość sprzedaży?

Zad.5

Zysk z zależy od wielkości nakładów na reklamę według wzoru $z(x) = 60x^2 e^{\frac{-x}{3}}$, gdzie x nakłady w tys. zł., z – zysk w tys. zł. Ile należy przeznaczyć na reklamę by osiągnąć jak największy zysk?

Zad.1

1. $f'(x) = \frac{\ln x(\ln x + 4)}{2\sqrt{x}}$, $f_{\min}(1) = 0$, $f_{\max}(e^{-4}) = \frac{16}{e^2}$,

Funkcja rosnąca w przedziałach $(0, e^{-4})$, $(1, \infty)$, funkcja malejąca w przedziale $(e^{-4}, 1)$.

2. $f'(x) = 3 \ln^2 x + \ln^3 x = \ln^2 x(3 + \ln x)$

Funkcja malejąca w przedziale $(0, e^{-3})$, funkcja rosnąca w (e^{-3}, ∞) , $f_{\min}\left(\frac{1}{e^3}\right) = -\frac{27}{e^3}$.

3. $f'(x) = \frac{3(1 - \ln^2 x)}{x}$, $f_{\max}(e) = 2$, $f_{\min}\left(\frac{1}{e}\right) = -2$

Funkcja rosnąca w przedziale (e^{-1}, e) , funkcja malejąca w przedziałach $(0, e^{-1})$, (e, ∞) .

4. $f'(x) = \frac{2 \ln x - 1}{2\sqrt{\ln x} \ln x}$, $D_f = (1, \infty)$, $f_{\min}(\sqrt{e}) = \sqrt{2e}$,

funkcja malejąca w przedziale $(1, \sqrt{e})$, rosnąca w przedziale $(\sqrt{e}, \infty)$.

5. $f'(x) = -e^{\frac{x}{x-1}} \frac{1}{(x-1)^2}$ $D_f = (-\infty, 1) \cup (1, \infty)$

funkcja malejąca w przedziałach $(-\infty, 1)$ oraz $(1, \infty)$ brak ekstremów

6. $f'(x) = \frac{2x(3-x)}{\sqrt{4x-x^2}}$ $D_f = \langle 0, 4 \rangle$, $D_{f'} = (0, 4)$

Funkcja rosnąca w przedziale $(0, 3)$, funkcja malejąca w przedziale $(3, 4)$, $f_{\max}(3) = 3\sqrt{3}$.

$$7. f'(x) = -e^{\frac{1}{x^2(x+1)}} \frac{3x+2}{x^3(x+1)^2}, \quad f_{\min}\left(-\frac{2}{3}\right) = e^{\frac{27}{4}},$$

Funkcja malejąca w przedziałach $(-\infty, -1)$, $\left(-1, -\frac{2}{3}\right)$, $(0, \infty)$, funkcja rosnąca w przedziale $\left(-\frac{2}{3}, 0\right)$.

$$8. f'(x) = -\frac{1}{x^2} e^{\frac{1}{x}} \frac{x+1}{x}, \quad D_f = (-\infty, 0) \cup (0, +\infty), \quad f_{\min}(-1) = -\frac{1}{e}$$

Funkcja malejąca w przedziałach $(-\infty, -1)$, $(0, \infty)$, funkcja rosnąca w przedziale $(-1, 0)$.

$$9. f'(x) = -4e^{-2(x-1)^2} (x-1)$$

Funkcja rosnąca w przedziale $(-\infty, 1)$, funkcja malejąca w przedziale $(1, \infty)$.

$$f_{\max}(1) = 1.$$

Zad.2

$$a) \min_{\langle e^{-2}, e \rangle} f(x) = f(1) = 0, \quad \max_{\langle e^{-2}, e \rangle} f(x) = f(e) = \sqrt{e},$$

$$b) \min_{\langle \frac{1}{e}, e^2 \rangle} f(x) = f\left(\frac{1}{e}\right) = f(e^2) = -2, \quad \max_{\langle \frac{1}{e}, e^2 \rangle} f(x) = f(e) = 2.$$

$$c) \min_{\langle -2, -\frac{1}{4} \rangle} f(x) = f(-1) = -\frac{1}{e}, \quad \max_{\langle -2, -\frac{1}{4} \rangle} f(x) = f\left(-\frac{1}{4}\right) = -\frac{4}{e^4}.$$

Zad.3

Najniższe koszty przy zatrudnieniu 5 pracowników wynoszą $110 - 20 \ln 5 \approx 77,8$

Zad.4

Po 5 miesiącach sprzedaż osiągnie największą wartość 10 tys. sztuk.

Zad.5

Największe zyski przy nakładach 6 tys. zł wyniosą $\frac{2160}{e^2} \approx 292,3$

PRACA DOMOWA 7 BADANIE FUNKCJI 2015/16

Zad.1 Wyznaczyć punkty przegięcia, przedziały wklęsłości oraz przedziały wypukłości funkcji

a) $f(x) = (x-1)e^{\frac{1}{x}}$,   b) $f(x) = \operatorname{arctg} \frac{1}{x}$.

Zad.2 Wyznaczyć tempo zmian wartości funkcji $f(x) = \frac{x}{\ln^2 x}$.

Zad.3 Dla funkcji $f(x) = x^4 e^{-3x}$ wyznaczyć

a) przedziały, w których funkcja rośnie i jest wypukła ("∪"),

b) przedziały, w których funkcja maleje i jest wklęsła ("∩").

Zad.4 Zbadać przebieg zmienności funkcji, naszkicować jej wykres.

1. $f(x) = \sqrt{x} \ln x$ 2. $f(x) = \frac{1}{\ln x}$ 3. $f(x) = x^2 e^{-x}$ 4. $f(x) = e^{-2(x-1)^2}$.

odpowiedzi

Zad.1 a) $f''(x) = -e^{\frac{1}{x}} \frac{x+1}{x^4}$; punkt przegięcia $\left(-1, \frac{-2}{e}\right)$; funkcja wypukła w przedziale $(-\infty, -1)$; wklęsła w przedziałach $(-1, 0)$ oraz $(0, \infty)$.

b) $f''(x) = \frac{2x}{(1+x^2)^2}$; brak punktów przegięcia, funkcja wklęsła w przedziale $(-\infty, 0)$; wypukła w przedziale $(0, \infty)$.

Zad.2 $f'(x) = \frac{\ln x - 2}{\ln^3 x}$, $f''(x) = \frac{6 - 2 \ln x}{x \ln^4 x}$;

w przedziale $(0, 1)$ funkcja rośnie coraz szybciej; w przedziale $(1, e^2)$ funkcja maleje coraz wolniej; w przedziale (e^2, e^3) funkcja rośnie coraz szybciej; w przedziale (e^3, ∞) funkcja rośnie coraz wolniej.

Zad.3 $f'(x) = e^{-3x}(4-3x)x^3$, $f''(x) = 3e^{-3x}(3x^2 - 8x + 4)x^2 = 3e^{-3x}(3x-2)(x-2)x^2$.

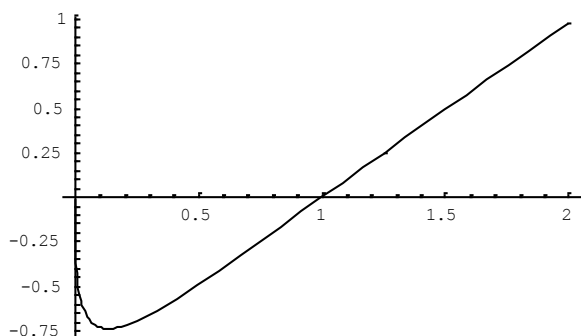
Funkcja maleje i jest wypukła w przedziałach $(-\infty, 0)$ oraz $(2, \infty)$.

Funkcja rośnie i jest wklęsła w przedziale $(\frac{2}{3}, \frac{4}{3})$.

Zad.4

1) $f(x) = \sqrt{x} \ln x$; $D_f = (0, +\infty)$, $f(1) = 0$, $\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = 0$, $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = +\infty$,

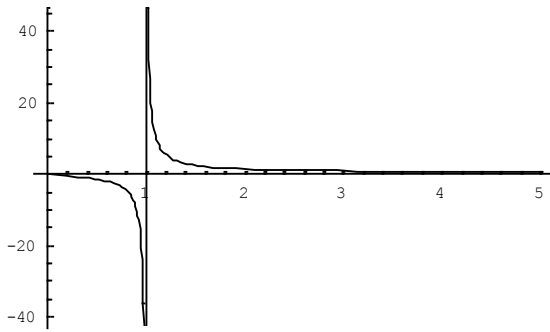
$f'(x) = \frac{\ln x + 2}{2\sqrt{x}}$, $f''(x) = \frac{-\ln x}{4x\sqrt{x}}$, $f_{\min}\left(\frac{1}{e^2}\right) = -\frac{2}{e}$, punkt przegięcia $(1, 0)$,

2) $f(x) = \frac{1}{\ln x}$, $D_f = (0, 1) \cup (1, +\infty)$

$\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = 0$, $\lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = -\infty$, $\lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = \infty$, $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = 0$

$f'(x) = \frac{-1}{x \ln^2 x}$, $f''(x) = \frac{2 + \ln x}{x^2 \ln^3 x}$, brak ekstremów; punkt przegięcia $(e^{-2}, -\frac{1}{2})$,

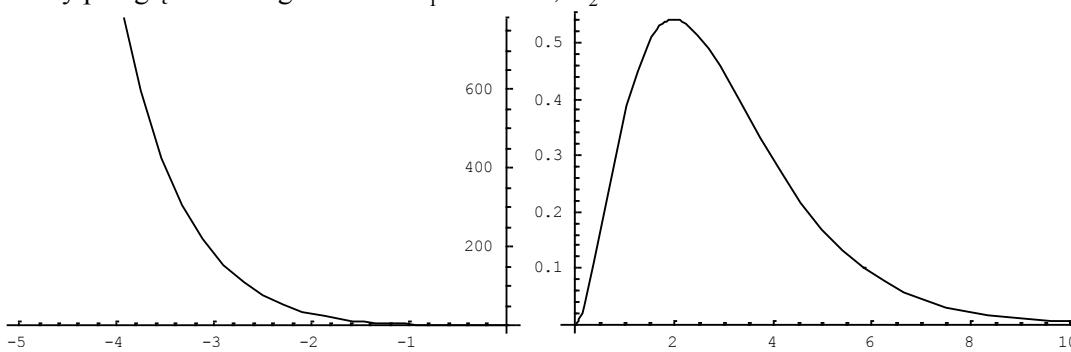
3) $f(x) = x^2 e^{-x}$; $D_f = (-\infty, +\infty)$

$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = +\infty$, $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = 0$

$f'(x) = e^{-x}(2x - x^2)$, $f''(x) = e^{-x}(x^2 - 4x + 2)$

$f_{\min}(0) = 0$, $f_{\max}(2) = 4e^{-2}$

Punkty przegięcia dla argumentów $x_1 = 2 - \sqrt{2}$, $x_2 = 2 + \sqrt{2}$

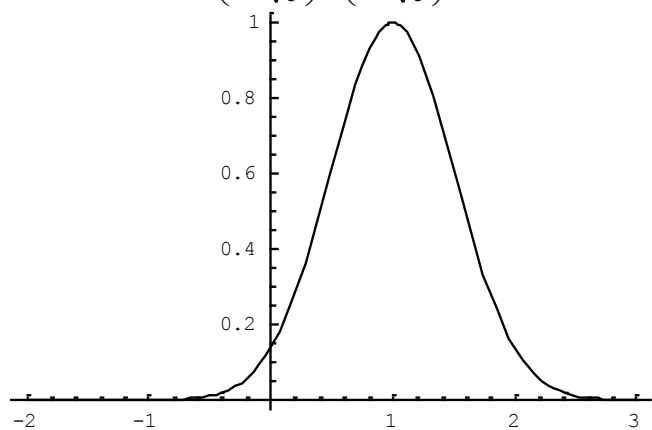
4) $f(x) = e^{-2(x-1)^2}$; $D_f = R$

$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = 0$, $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = 0$

$f'(x) = 4e^{-2(x-1)^2}(1-x)$ $f_{\max}(1) = 1$

$f''(x) = 4e^{-2(x-1)^2}(4x^2 - 8x + 3)$

Punkty przegięcia $\left(\frac{1}{2}, \frac{1}{\sqrt{e}}\right)$, $\left(\frac{3}{2}, \frac{1}{\sqrt{e}}\right)$

PRACA DOMOWA 8 2015/16

Zad.1 Wykorzystać wzór Taylora z drugą pochodną i obliczyć przybliżone wartości

a) $\cos \frac{3}{2}$ b) $\sqrt[4]{e}$ c) $\sin \frac{1}{2}$.

Oszacować dokładność tych przybliżeń. Podać interpretację geometryczną.

Zad.2 Zbadać przebieg zmienności funkcji, naszkicować jej wykres.

1. $f(x) = \frac{1}{x} e^x$ 2. $f(x) = (\ln x)^2 - 2 \ln x$ 3. $f(x) = \operatorname{arctg} \frac{1}{x}$ 4. $f(x) = e^{\frac{x}{4-x}}$.

ODP:

zad.1

a) $\frac{3}{2} \approx \frac{\pi}{2}$

$\cos x = \cos \frac{\pi}{2} - \sin \frac{\pi}{2} \cdot \left(x - \frac{\pi}{2}\right) + \frac{1}{2!} (-\cos c) \left(x - \frac{\pi}{2}\right)^2$ gdzie c jest punktem leżącym w przedziale o końcach x , $\frac{\pi}{2}$.

$\cos \frac{3}{2} = \cos \frac{\pi}{2} - \sin \frac{\pi}{2} \cdot \left(\frac{3}{2} - \frac{\pi}{2}\right) + \frac{1}{2!} (-\cos c) \left(\frac{3}{2} - \frac{\pi}{2}\right)^2$ gdzie c jest punktem leżącym w przedziale

$c \in \left(\frac{3}{2}, \frac{\pi}{2}\right)$

$\cos \frac{3}{2} \approx \cos \frac{\pi}{2} - \sin \frac{\pi}{2} \cdot \left(\frac{3}{2} - \frac{\pi}{2}\right) = -\left(\frac{3}{2} - \frac{\pi}{2}\right) = \frac{\pi-3}{4}$

$|R| = \left| \frac{1}{2!} (-\cos c) \left(\frac{3}{2} - \frac{\pi}{2}\right)^2 \right| \leq \frac{1}{2} \cdot 1 \cdot \frac{(\pi-3)^2}{4} \leq \frac{0,142^2}{8} \leq 0,0025205$

$\frac{\pi-3}{4} - 0,0025205 < \cos \frac{3}{2} < \frac{\pi-3}{4}$

b) $\sqrt[4]{e} = e^{\frac{1}{4}}$

$e^x = e^0 + e^0(x-0) + \frac{1}{2!} e^c(x-0)^2$ gdzie c jest punktem leżącym w przedziale o końcach x , 0 .

$\sqrt[4]{e} = e^0 + e^0\left(\frac{1}{4}-0\right) + \frac{1}{2!} e^c\left(\frac{1}{4}-0\right)^2$ gdzie c jest punktem leżącym w przedziale $c \in \left(0, \frac{1}{4}\right)$

$\sqrt[4]{e} \approx e^0 + e^0\left(\frac{1}{4}-0\right) = \frac{5}{4}$

$R = \frac{1}{2!} e^c\left(\frac{1}{4}-0\right)^2 = \frac{1}{2} \cdot e^c \cdot \frac{1}{16} = \frac{e^c}{32} \leq \frac{\sqrt[4]{3}}{32}$

$\frac{5}{4} < \sqrt[4]{e} < \frac{5}{4} + \frac{\sqrt[4]{3}}{32}$

c) $\sin \frac{1}{2}$

$\sin x = \sin \frac{\pi}{6} + \cos \frac{\pi}{6} \cdot \left(x - \frac{\pi}{6}\right) + \frac{1}{2!} (-\sin c) \left(x - \frac{\pi}{6}\right)^2$ gdzie c jest punktem leżącym w przedziale o końcach x , $\frac{\pi}{6}$.

$\sin \frac{1}{2} = \sin \frac{\pi}{6} + \cos \frac{\pi}{6} \cdot \left(\frac{1}{2} - \frac{\pi}{6}\right) + \frac{1}{2!} (-\sin c) \left(\frac{1}{2} - \frac{\pi}{6}\right)^2$ gdzie c jest punktem leżącym w przedziale $c \in \left(\frac{1}{2}, \frac{\pi}{6}\right)$

$\sin \frac{1}{2} \approx \sin \frac{\pi}{6} + \cos \frac{\pi}{6} \cdot \left(\frac{1}{2} - \frac{\pi}{6}\right) = \frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2} \left(\frac{1}{2} - \frac{\pi}{6}\right)$

$|R| = \left| \frac{1}{2!} (-\sin c) \left(\frac{1}{2} - \frac{\pi}{6}\right)^2 \right| = \frac{1}{2} \cdot 1 \cdot \frac{(3-\pi)^2}{36} < 0,000281$

$$\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2} \left(\frac{1}{2} - \frac{\pi}{6} \right) - 0,000281 < \sin \frac{1}{2} < \frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2} \left(\frac{1}{2} - \frac{\pi}{6} \right).$$